

1500- OCH 1600-TALENS
V I S B Ö C K E R

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH HENRIK SCHÜCK.

II. BRÖMS GYLLENMÄRS VISBOK.

STOCKHOLM 1887
K O N G L. B O K T R Y C K E R I E T
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bröms Gyllenmärs visbok är en liten oktav, hvilken förvaras i Uppsala bibliotek, där den bär signum V 3. Bladens antal är 151, indelade i följande lägg:

1:sta lägget bestod från början af tolf blad, af hvilka bl. 1 användts till nedskrifvande af några latinska sentenser, vittnande om en föga odlad kunskap i romarspråket:

Possessor huius libri vocatur Brentius Olai Gyllen märs.

Si diligis deum non furare librum meum

Omnia dat dominus non habet ergo ....quus [?]

Si deus pro nobis quis contra nos

Nomen meum hic pono tamen laudare .....

Si quis queratur Brentius Olai G. M. vocat[ur].

Sum suetice natus Brentius Olai G. M. vocatu[s]

Non dominus est pacis ubi regnat lingua[a] loquacis

Escam fortecum si uis cum edere mecum

Dum tempus uenit vacca sua cauda querit

Gutta cavit lapidem non ui sed sepe cadendo.

Sic puer instruitur non ui sed sepe legendo.

Lepus parprata non est esca parata.

Bröms Gjellen Märs.

Baksidan är fylld af ett ornament. Bl. 2 har redan af den förste ägaren bortrifvits. Texten börjar således först å bl. 3, som därför af skrifvaren numrerats såsom sid. 1. Bl. 4, 5, 6, 7 hafva i senare tid gått förlorade. Hvilka visor som förekommo å dessa blad, synes af registret (jfr sid. 104, not 2 i den tryckta uppl.). Lägget räcker till sid. 11.

2:dra lägget består af åtta blad och räcker till sid. 19.

3:dje lägget bestod af åtta blad, af hvilka de tre första redan från början varit bortskurna. Lägget räcker till sid. 24.

4:de lägget består af åtta blad och räcker till sid. 32.

5:te lägget bestod af åtta blad, af hvilka det första redan från början bortskurits. Lägget räcker till sid. 39.

6:te lägget bestod af åtta blad, af hvilka det femte från början bortskurits. Lägget räcker till sid. 46.

7:de lägget bestod af åtta blad af hvilka det första och femte från början bortskurits. Lägget räcker till sid. 52.

8:de lägget består af åtta blad och räcker till sid. 60.

9:de lägget bestod af åtta blad, af hvilka bl. 7 och 8 från början bortscurits. Lägget räcker till sid. 66.

10:de lägget består af fyra blad och räcker till sid. 70.

11:te lägget består af åtta blad och räcker till sid. 78.

I2:te lägget består af åtta blad och räcker till sid. 86.

13:de lägget består af åtta blad och räcker till sid. 94.

14:de lägget innefattar — om man så vill — hela återstoden. I självva värvet består det dock blott af fyra blad, af hvilka de två första bilda fol. 94 ock 95 och de båda senare arbetets sista blad (det allra sista dock ej medräknadt). I dessa blad äro arbetets återstående lägg inlagda.

15:de lägget består af fyra blad och räcker till sid. 100.

16:de lägget består af åtta blad och räcker till sid. 108.

17:de lägget består af fyra blad och räcker till sid. 112.

18:de lägget består af åtta blad och räcker till sid. 120.

19:de lägget är dubbelt. Det består af ett omslagsblad, nämligen fol. 120 och 135, och i detta äro två lägg inlagda. Det första består af sex blad och räcker till sid. 127, det andra af åtta och räcker till sid. 135.

20:de lägget består af sexton blad. Det räcker till registret, hvars båda första blad höra till det 14:de lägget och hvars tredje är i arbetet löst infästadt.

Det torde förtjäna att anmärkas, det i n:r 102 och följande visor verslinjerna äro skrifna hvar på sin rad och icke som i det föregående i oafbruten följd, så långt strofen räcker.

Handstilen i olika delar af handskriften är ganska olika, men torde likväl vara densamma hela arbetet igenom. N:r 103 och följande visor äro, af stilen att döma, visserligen skrifna senare än det föregående, men dock af samma hand. Skrifvaren har — som i den tryckta texten angifves — på en mängd ställen tecknat sitt namn **Bröms Gyllenmärs**, hvilket äfven återkommer på bakpärmens innersida.

Om denne **Bröms Olufsson Gyllenmärs** finnas ej många underrättelser. Af ättartaflorna¹ framgår, att ättens älste kände medlem hetat Benkt Kärling. Dennes sonsons son Anders Olsson Kärling gifte sig med en dotter till Lasse Bröms, hofvidsman öfver Kalmar slott och stad. Deras son Olof Andersson Kärling lär hafva tjänt till sjös och skall i okt. 1586 hafva adlats till Gyllenmärs. Genealogierna uppgifva vidare — tro-ligen med örätt — att han afflidit först 1638² vid några och

¹⁾ Utom ANREPS bekanta arbete hafva här rådfrågats STIERNMANS *Svecia Illustris* (Ups. bibl.) och ÅKERSTENS samlingar (Kongl. bibl.).

²⁾ Ej 1688 såsom genom ett egendomligt tryckfel uppgifves i båda upplagorna af GEIJERS ock AFZELII Folkvisor.

nittio års ålder. Hans son Bröms Gyllenmärs, hvilken af fadern ärfde egendomen Lagmanshaga i Västergötland, kan svärligen hafva födts efter 1600-talets början. Vid riksdagen i jan. 1627 tyckes han visserligen ej hafva varit närvarande, men han omnämnes likväl i adelns protokoll. Där finnes nämligen en lista på de adelsmän, hvilka blifvit »utwalde till Capita Familie för hvar Ått», och i denna förteckning återfinna vi Brömss Olufsson Gyldenmarss (Thams Riksprotokoll, I, 15, 27). Vid riksdagen i dec. s. å. var han ej häller närvarande, men upptages bland dem, som »hafwa inthet låta excusera sig, ej heller hafwa någen laghlig förfall.» Han pliktfälles därför till femtio daler (Tham, I, 81). Under flera följande riksdagar upptages han egendomligt nog hvarken såsom närvarande eller frånvärande, men i matrikeln öfver den till 1632 års slut introducerade adeln förekommer »Gyldenmärss, Brömss Olufsson» såsom nr 103. Först vid riksdagen 1640 hade han personligen infunnit sig. Sävel då som vid riksdagen 1642 undertecknade han riksprotokollet (Tham, III, 151, 280). Även vid riksdagen 1644 var han närvarande (Tham, III, 379). Sista gången, vi funnit honom omnämnd, är 1657, då han deltog i ett provinsmöte (Ridd. och Adelns Riksprot. VI, 225). Dödsåret är okändt.

För den, som vidare intresserar sig för Bröms Gyllenmärs' biografi, kan omtalas, att han ägt två lagböcker (B. 31 i Kongl. bibl. och L. 63 i Ups. bibl.), hvilka närmare beskrifvas i inledningen till Schlyters uppl. af Christ. L. L. sidd. LI och LXVIII.

Den här aftryckta visboken skref han tydlichen i yngre år, således antagligen före 1627. Af visbokens innehåll synes, såsom vi framdeles få tillfälle att uppvisa, att den skrifvits efter 1615. Dess datum torde således med sannolikhet kunna angifvas till decenniet 1615—1625. Orten var med säkerhet Västergötland.

Vid vårt aftryck af texten hafva vi följt samma principer som vid utgivandet af **Harald Oluffsons visbok** (se ofvan s. 4). Handskriftens **haf** (**haffr**) hafva vi här liksom i Harald Oluffsons visbok återgivit med **hafuer** (**haffuer**). Emellertid visar en närmare granskning af de ställen, där ordet här förekommer fullt utskrifvet, att det oftare har formen **hafver** än **hafuer**, hvarför det ock borde hafva af oss upplösts på det förra sättet.

— Ett obetydligt tryckfel hafva vi att påpeka: sid. 119, strof 8, i det följande står **förgöra**, hvilket efter våra utgivningsprinciper bör vara **förgöra**.

Till docenten Lundell hafva vi att framföra ett hjärtligt tack för synnerligen värksamt biträde vid korrekturläsningen.

1.

Een skön wisa.

1

1   **H**ar Pädhär går på gården,
krusat bafuer han håår,
gåår han för sin föster mor,
lären i migh godh rådh,
mädh siön tager så månghen.

2   **J**nthe skalt tu på landhet döö,
eÿ heller blifua slaghen i krÿ,
vachta tigh vell för bölian blå
hun krencker titt ongha lif.
m: s:

3   **S**nechan ligher på landhet,
gräset vndher henne gror,
then ther icke af landhet¹ drager,
tienar icke sin herre i tro,
med s.

4   **N**är som the komme sigh mit på sundh,
bölian bordhe at slå,
kan skreftha sigh för sin styreman,
han kunne eÿ presten näå.

5   **T**het var då har pedhar,
han faller på sin knä,
och så gorde han sit skrefter måll,
alt för tet segelträ,
med siön tager så mongen².

¹⁾ Hdskr. har lan dhet.

²⁾ De två sista bokstäfverna otydliga.

[1 b]

Röfuat hafuer iagh kiörcker,
klåsstter hafuer iagh brent,
så mången är then stolziungfru
iagh hafver med ordhen krengt,
m. s. t. s. m.

6

Läckat hafuer iagh encker¹,
suecket hafuer iagh möö,
thet kom aldri vthi minn hugh
iagh skolle på siön dödh,
med siön tager så mång

7

Kommer här noghen till landet
min mödher spörgh efter migh,
sigh iag tienar på frammande land,
så sörgher hun inthe migh,
m s t

8

Kommer här noghen till landhe,
min Fästemöö spörgh efter migh,
sigh iagh legher på hafzens grund
om hun vil giftha sigh.
m. s. t. s. m.

9

Finis τελως Endhe
Gudh oss sin nådhe sendhe.

BRENTIUS OLAI
Gyllen märs.²

¹⁾ Bokstafven e osäker.

²⁾ Här efter fattas fyra blad, som enligt det i slutet af hdskr. förekommande registret innehållit fyra visor: O herre frelss mig och dööm min (fol. 2), Jagh arma bedröfvadhe barn (fol. 2), Jntit i verdena så dýrebart är (fol. 4), Vý tacke tig o herre christ (fol. 5). Nederst till höger på s. 1 b står Jagh (öfverensstämmande med början på s. 6) öfverstruket och däröfver skrifvet Then.

2.¹

En löstigh Wisa.

6

1 **I**agh will megh herren gudh lofva,
I som alla mina sýndher bär,
 af troo och all förmåghan,
 til honom mitt hiarta står,
 hans Nampn tå vill iagh skrifva,
 och (bära) bära in till min dödh,
 han kan min sýndh för drifua,
 och frelsa migh af all nødh.

2 **G**udh lathe migh thet lära,
 thet iagh eý sielfver kan,
 hans nampn bör hedher och ära,
 vtaf bådhe quinna och man,
 gudh gifue migh thet i sinne,
 at tienan min Frelsare godh,
 huat heller iagh är vthe eller inne
 han styrcke mitt sorghefulle modh.

3 **H**an licknas vedh solan klara,
 som skin öffuer verdhen all,
 hans nådh är vpenbare,
 iagh gifuer migh honom i volldh,
 han kan min sýndh vtt slöckia,
 thet hafuer iagh funit medh migh,
 min tienst vill iagh tigh reckia,
 o iesu thet lofuar iagh tigh.

[6 b]

4 **A**lle änglar och himmelske skare,
 the tienan tigh ganska nära,
 på tit budh tagha the vara,
 och göra huat tigh är kiärt,
 gudh sate tig af nådhe,

¹⁾ Ursprungligen utgjorde denna visa hdskr:s n:r 6; se noten å föreg. sida.

allt medh sin högra handh,
och badh tigh stýra och rådha,
titt folk öffuer all landh.

När iagh mondhe mot tigh brýta,
medh tancker gerninghar eller ordh,
så lath migh tin pina åt nýtia.
förl migh tu follest hafuer gort,
iagh bedher tigh förl tin undher,
tu var migh inthe vredh,
iagh sýndar i alla stundher,
mina sýnder göra migh ledh.

Jagh är i sýndh unfånghen,
af min modher thet är vist,
i sýndhen hafuer iagh gånghet,
tý må iagh vara týst,
min brist vill tu förl låtha,
som machten hafuer i våldh,
iagh är nu stadher i våde,
alt bådhe till lif ock siäll.

Nu flýr iagh till tin nådhe,
och gifuer migh tigh i våldh,
tu moste öffuer migh rådha,
alt bådhe till vatn och landh,
then stundh iagh är i lifve,
iagh tröster migh vedh tin kraft,
hos tigh lyster migh blifua,
till tig står all min acht.

Så lenghe iagh skall nu varda,
på thenne versens öö,
af tigh vil iagh begära,
at mina sýndher måtte bört döö,
thet sker alt med tin pino,
och medh tin heligh andh,
när han med nådher sina,
han förl nýar vårt hiartha och andh.

9   **O** iesu morghen stierna,
 tu alt som sötast lucht,
 iagh vil tigh prisa så gerna,
 o tu min velsingnadhe¹ frucht,
 min sach tu väll nämner,
 när iagh för domen står,
 som guldh och ädla stenar,
 och lekamen som solen klar.

10   **O** iesu liffsens herre,
 huat iagh tigh nu badh,
 at tu ville hos migh vara,
 så våre mit hiartha glat,
 och gif migh nådher tina,
 när iagh aff somna skall,
 Frels migh från helfvets pino,
 för migh i himmelens soll,

[7 b]

Amen. Finis.

3.

1   **S**uenden han lecker skafftael öfuer bordh,
 den sommer långhe dag,
 dätt gordhe han för then stolsiunghfru²,
 som honom bäst behaga,
 nu länges migh till min iungfru.

2   **M**it uppå media gårdhen,
 där axla han sin skin,
 och så går han uthi frustufun in³,
 för foster modher sin,
 nu länges migh till min.

¹⁾ Hdskr. har velsngnadhe.

²⁾ Hdskr. har möjlichen -fro.

³⁾ I hdskr. öfversuddadt, möjlichen oafskiltigt.

8

Hören i och kiära foster modher,
i lären migh godh rådh,
alt huru iagh skall then stolzungfru få,
För uthan spåt och hån,
nu lenghes migh till min iungfru

3

Lät tu tigh ädliga häfklädhe skära,
i roser och lelior,
och tu spar icke det rödha¹ gull,
gör iungfruan til vilie.
nu lenges m.

4

Lät tu tigh ädliga klädher skära,
lät springha tin häst,
och ther tu ser frugher och iungfruer ridha,
thit ridher tu alra helst.

5

Hiorthen han löper i haghan,
han kastar sin ben,
och huilken som skall sigh en iungfru trolofua,
han vardhar icke sen,
nu lenghes migh till min

6

Hiorthen han spelar i haghan,
han kröcker sin halz,
och huar tu findher en fultro ven,
tu vardhar honom icke falsk.
nu len:

7

τελως Finis Endhe
gud oss sin nådhe sendhe.
Amen.

---

¹⁾ Hdskr. har rodha.

4.

En löstig wisa.

[8b]

1   Aldri så iagh blomstret groo,
 om sommerens tidh,
 alth sedhan iagh sågh i dansen trådha,
 så vent itt vif

2   Herre christ gifue at i voren min,
 iagh vil edher ära öffuer alla them,
 som solen öfuer skin.

3   Welen i migh ära öffuer alle tem
 som solen öfuer skin,
 i rideñ vthi min Fadhers gårdh,
 och beden om migh.

4   Jagh haffuer warit i edhers fadhers gårdh,
 han sadhe migh neÿ,
 skön iungfru tagher orloff vtaf edher sielf,
 och fölier bort migh,

5   Tagher iagh orlof vtaf migh sielf
 och fölier bort tigh,
 och när som vy komme på frammandhe landh,
 så suicker tu migh.

6   Edher sätier iagh min högre bandh,
 i panthe,
 at thet kom aldri vthi min Hugh
 eller tanka,

7   Setia vil iagh edher min högra han,
 i vadhe,
 af thet kom aldri vthi min Hugh
 eller tale.

9

Ty huilcken som kastar en sten i vatn,
han siuncker ther ner,
och huileken som mister sin fultro ven,
han blecknar ter uedh,

8

Huileken som kastar en sten i vatn,
han siuncker til grundh,
och huilken som mister sin fultro ven,
hans iartha görs tungh.

9

τελως finis ende.

5.

Alla mina sorgher,
trådher iagh undher min Fott,
thes mera iagh nu sörgher,
thes mindre är min bott,
thet haffuer iagh bådhe hört och sport,
at sorghen är then varsta sött
lät sorgen fara.

1

[9 b]

Jagh haller thet för en dåre,
som vidha fördhe sin ordh,
thet kostar hans hedher och ära,
ehuar han sether öffuer bordh,
thet iagh tencker mädhan iagh tigher,
thet ingen effther migh segher
lät sorgen Fara.

2

Jagh skall lära skrifua,
i varden ther iagh är,
anghest och sorgh födrifua,
bådhe Fierran och när,
itt hiartha som är dýgdhe fylt,
ther är bätre än sölf¹ och guldh.
lät s. f.

3

¹⁾ Hdskr. har solf.

4

Tu skalt tigh vel betenckia,
 när huem tu sether tigh nedh,
 han achthar tigh falskeligh senckia,
 thet är så klafarens sedh,
 månghen reckia till migh sin halz,
 hans hiarta¹ tencker doch inthe falst.
 låt s. f.

5

Huar klafaren ser en pigha,
 snakia vedh en suen,
 han hafuer så möcket² at sigha,
 han segher hun sofuer hos dhen,
 velle huar man tenckia medh siagh,
 så taladhe ingen illa om migh.
 låt sorghen fara

6

Huar korpen ser en åthel,
 begÿnnar han kloncka,
 när klafvaren ser tu sätta,
 begÿnnar han stancka³,
 För skal klafvarens hiartha bresta
 för än iagh skall min kiaraste mistha,
 låt sorghen fara

10

7

Herre christ signe hennas vngha liff,
 och så hennas godha blo,
 ehuar hun är i vardhen till,
 hun är mig althi godh,
 ehuar hun är hun tencker på migh,
 (så) hielphe migh gudh så gör iagh ighen,
 låt sorghen fara.

τελως.

Finis Endhe.

¹⁾ Hdskr. har hiart med ett streck öfver t (i slutet af raden).

²⁾ Hdskr. har mocket.

³⁾ Hdskr. har snarast stanckæ, churu æ annars ej förekommer.

6.

Min ungdoms tidh skall endas nu,
min glädhe och min sorg,
min Fatigha siel ifrå mit lif,
och til en annan borgh,
min lifztidh ey lengher vara må,
ty hun är suagh och mosthe gå,
alt så en enda¹ Få.

[10 b]

Hun mosthe fara sin vegh så långh,
min siel i frå mit lif,
mit lifz sorgh fult i grafven laght²,
ifrå then verzligh kif,
alth som thet aldri varit har,
och aldri mera komma så,
sin modhers lif i frå.

Far vel o verdh, Far vel o verdh,
iagh mosthe förlåtha tigh,
när³ tigh hafuer ey tröst mär⁴,
iagh loster ifrå tigh,
frå tigh mosthe iagh skilias nu,
ighen leghas min öghen tu,
thet klaghar iagh än nu.

Ey klaghar at iagh skelias skall,
Från sköna verdhen nu,
allena mit hiartha sorgha fulth,
för en skön Junghfru,
eländigh iagh förläthen är,
för then migh är af hiarthat kiär,
för then iagh sorghen bär.

¹⁾ Sista bokstafven otydlig i hdskr.

²⁾ t är mycket otydligt och därfor osäkert (i slutet af raden).

³⁾ Hdskr. har kanske når.

⁴⁾ Hdskr. har snarast æ med två prickar över.

5

Hun är migh härsk utaf all min skul,
thet klaghär iagh gudh allena
doch är iagh henne af hiarthat hul,
Gudh vett vel huem iagh menar,
om henne faller then sorghen till,
at iagh kommer i dössens v¹,
eller hun för gläden sin.

11

6

Thenna visa iagh dichtat har,
när iagh skiljes från er,
iagh beder edher hafuer vel i acht,
huat i senast medh migh,
ett troghet hiartha migh lofuat har,
och trösta migh så vpenbar,
som iagh edher eghen war.

7

Gudh lathe edher lefua karsk och sundb,
ther före min stolsiungfru,
thet önskar iagh edher af hiartans grundh,
till förut så vel som nu,
gudh lathe migh ey betre Fä,
än althi troligha önska så,
iagh skelies nu her ifrå.

τελως Finis endhe,
gudh oss sin nådhe sendhe
amen.

Brems olzon är mit nampn,
migh till hedher och inghen skam,
thet nampnet blef migh i dopet gifuet,
och sedhan i lifzens bock in skrefet².

¹⁾ resten af ordet utsuddad; öfver raden är, troligen af samma hand, skrifvet VO.

²⁾ Hdskr, har möjligen -it.

7.

[11b]

O lönlich sorgh huat tu äst tungh,
 huat tu äst tungh att bära,
 tÿ görss¹ migh tidhen och stundhen så långh,
 för gudh skall iagh migh klagha.

1

Mit hiartha haffuer sigh en ven vt valth,
 i vardhen huar hun kan wara,
 i ordh och tall tå är hun from,
 till hendhe står all² min begäran.

2

The Falske klafvare gå ther om,
 the vela oss bådhe åtskielia,
 iagh hopas till gudh i himmelrick,
 thet sker alt efter hans wilie.

3

Tÿ verdhen är Ful medh falsckhet³ och sueck,
 thet hafuer iagh offta förnummit,
 så vel i blan fatigh, som i blandh rick,
 huar skal mandh en troghen ven Finna.

4

12

Tÿ thet är inghen i verdhen till,
 som vet (hu..⁴) af⁵ sorgen klaghan,
 för vthan then som henne bär,
 hun tuinghar honnom näther och daghar.

5

Jagh är alth som en lithen fughel,
 som seter på lelie quisthe,
 så länght i frå bÿ, så högt vndher sky,
 gudh nådhe then sin macka bort mesther.

6

¹⁾ Hdskr. gorss.

²⁾ Utsuddadt och därfor osäkert.

³⁾ s är osäkert.

⁴⁾ De två sista bokstäfverna osäkra i följd af öfverstrykningen.

⁵⁾ Skrifvet, troligen af samma hand, öfver raden i högra kanten
 af det öfverstrukna hu..

7

Jagh är alth som en lithen Fisk,
som semmer på hafsns grundhe,
när andra små fiskar gå till leckz
så ýpas min sorgh marghe lunde.

8.

En skön wisa.

1

Loff ära och pris
ske gudh i euigkeit,
som först skapthe man
och sedhan quinna,
och gaf tem till samman

2

Aff adams reben,
skapte gudh en iungfru ren
och sådhe til them så,
i skolen bådhe tuå
Efster huar annen stå.

[12 b]

3

Rett aff en san kerleck,
och så gudz frucktan medh,
skall man sigh til giffua,
och samman lefua,
efster gudz ordh och lägh.

4

Så som et kiöt och blodh,
efther gudz velie godh,
medh möcken fromma,
medh barn och blomma,
wthi all arlighet.

5

Gudh skeckie det så,
at iagh tå kunne få,
medh ära och dygh,

thenn hiartans frögh,
mit Hiartha är till högdh¹.

Vthi allen stundh,
och rät af hiartans grundh,
vil iagh latha see,
och henne bethe,
min hiartans kerlighet.

13

Thet gudh för ser,
det veserliga sker,
och är thet teras velie,
kan inghen åt skelia,
huem gudh thel fogha well.

Mit vppå thet bergh,
fick iagh en hiartans sorgh,
Tŷ migh blef vpenbar,
hure hanlat var,
thet bant mit hiarta hart

Vndher öpen sky,
alth vthan för bÿ,
skref² begez (vårt) theras³ nampn,
med eglien håndh,
thet sågh både quinna och man.

Nu är thet gath⁴,
som iagh hadhe icke trot,
tŷ iagh försan
achtar blifva tin man,
och hiartans besthe ven.

Deth är en hiartans gråt,
at vÿ skole skelias åt,

¹⁾ h är osäkert. Möjligent har hdskr. här t.

²⁾ Hdskr. har möjligent skrif.

³⁾ Skrifvet öfver det utstrukna vårt.

⁴⁾ Hdskr. har gath eller möjligent gotth.

6

7

8

9

10

11

som velia tel samman,
medh lust och gamman,
at elска huar annan.

12

Stor hemligh sorgh iagh bär,
för edher min hiarteligh kiär
i thet som är vist,
iagh hafver edher mest,
thet vet vel iesum christ.

13

Om verdhen än¹ så stor,
omvendes medh et ordh,
skal iagh aldrí
för gätha tigh,
för tin benegenhet.

[13b]

14

Nu endas thet så,
thet skolen i för stå,
thet iagh förvest,
befaler edher christ,
för vtan noghen lest.

τελως. Finis Ande

---

¹⁾ Skrifvet öfver raden ock, som det tyckes, med annat bläck.

9.

En löstigh visa.

Begåfuat medh all dygdh,
ästu min hiartans kiära,
tu äst och all min frögb,
titt iufligha omgenghe,
önskar iagh hos migh så lenghe,
mit hiartha är till bögdh¹.

Af suchan och af² träncktan stor,
mit hiartha aff stor plågha,
uthi min leckamen bor,
medh elendeghet betaghen,
medh kerligh³ änslan slaghen,
ther till mit hiartha trår⁴.

O at thet mothe ske,
at vý klavarens tungha,
till hopa finghe se,
Att han bespotten⁵ finghe,
och så mädh blýgdh afginghe,
sigh sielf till skam och we.

Rygba doch icke tigh,
halt Fast⁶ ten tro och lofuen,
som tu hafuer lofuat migh,
then kierligh som iagh dragher,
och iagh nu för tigh klagar,
vell iagh röia för tigh.

¹⁾ Hdskr. har bogdh.

²⁾ Utsuddadt.

³⁾ Hdskr. har möjligtvis kerlegh.

⁴⁾ Osäkert. Ordet har af skrifvaren utsuddats och sedan ånyo dit skrifvits.

⁵⁾ Hdskr. har be spotten.

⁶⁾ Hdskr. har falst.